

Súd: Okresný súd Svidník
Spisová značka: 8C/133/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8614206696
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 09. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Matúš Tarcala
ECLI: ECLI:SK:OSSK:2015:8614206696.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Svidník v právnej veci žalobcu Slovak Telekom, a.s., so sídlom Bajkalská 28, 817 62 Bratislava, IČO: 35 763 469, právne zastúpeného JUDr. Petrom Škerlíkom, CSc., advokátom so sídlom J. Ťatliaka 2051/8, 026 01 Dolný Kubín, proti žalovanej A. L., nar. XX.XX.XXXX, bytom R. XXX/XX, XXX XX P., právne zastúpenej JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom so sídlom Sov. hrdinov 163/66, Svidník, o návrhu žalovanej na obnovu konania takto

rozhodol:

Súd povoľuje obnovu konania vedeného na Okresnom súde Svidník pod sp. zn. 2Ro/26/2010.

odôvodnenie:

Žalovaná podala dňa 09.12.2014 na Okresnom súde Svidník návrh na obnovu konania vo veci Okresného súdu Svidník sp. zn. 2Ro/26/2010 a to podľa § 228 ods. 1 písm. a) a e) O.s.p. a požiadala o odklad vykonateľnosti platobného rozkazu zo dňa 17.02.2010 č.k. 2Ro/26/2010.

Svoj návrh odôvodnila s poukazom na rozhodnutia súdov o obnove konania v obdobných veciach (uznesenia Krajského súdu v Prešove sp. zn. 3Co/89/2014, 4Cob/2/2013, 20Co/15/2013, 21Co/141/2013, Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 41Cob/29/2011, Okresného súdu Svidník sp. zn. 6C/274/2013, 4C/2/2014, Okresného súdu Prešov sp. zn. 29C/54/2012 a Okresného súdu Michalovce sp. zn. 18Cb/116/2012) tým, že predmetným platobným rozkazom jej bola uložená povinnosť zaplatiť žalobcovi zmluvnú pokutu, ktorá bola viacerými rozsudkami judikovaná ako neprijateľná zmluvná podmienka v spotrebiteľskej zmluve (napr. rozsudky Okresného súdu Bardejov sp. zn. 4C/163/2011 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 16Co/31/2012 a rozsudkom okresného súdu Bardejov sp. zn. 4C/161/2011 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 16Co/32/2012). Žalovaná poukázala na rozhodnutie Súdneho dvora EÚ vo veci C-243/08 Pannon GSM Zrt. Proti Erzsébet Sustikné Gyorfí, s ktorým je predmetný platobný rozkaz podľa jej tvrdenia v rozpore a taktiež uviedla, že súd nepostupoval v súlade s právom Európskej únie, keď ho nezbavil účinkov neprijateľnej zmluvnej pokuty. Žalovaná sa podľa svojich tvrdení dozvedela o uvedenom rozhodnutí (ako aj ďalších rozhodnutiach Súdneho dvora EÚ - C-168/05 Mostaza Claro, spojené prípady C-240/98 až C-244/98 Oceáno Grupo Editorial SA, C-473/00 Cofidis SA, C-618/10 Banco Español de Credito SA a C-76/10 Pohotovosť-Korčkovská) len v mesiaci september 2014 od združenia na ochranu občana spotrebiteľa a obnova konania môže pre ňu znamenať priaznivejšie rozhodnutie, pretože tým bude zbavená účinkov neprijateľnej zmluvnej pokuty, ktorá sa vymáha v exekučnom konaní. O odklad vykonateľnosti požiadala podľa § 233 O.s.p. s poukazom na rozhodnutie NS SR sp. zn. 3Cdo 121/2012 z 05.12.2013. Zároveň si uplatnila náhradu trov konania.

Žalobca vo vyjadrení k návrhu uviedol, že návrh je nedôvodný. Konštatoval, že pre povolenie obnovy konania podľa § 228 ods. 1 písm. a) O.s.p. nie je splnená základná podmienka a to tá, že návrh musí byť podaný do 3 rokov od právoplatnosti rozhodnutia vydaného v pôvodnom konaní. Predmetný platobný

rozkaz nadobudol právoplatnosť dňa 26.03.2010 a návrh na obnovu konania podala žalovaná dňa 09.12.2014. Pokiaľ ide o dôvod obnovy konania podľa § 228 ods. 1 písm. e) O.s.p. žalobca konštatoval, že rozsudok Pannon GSM na ktorý žalovaná poukazuje v návrhu na povolenie obnovy konania ako na zásadný dôvod, meritórne nepojednával o neprijateľnej zmluvnej pokute ale o príslušnosti súdu, aj keď je pravdou, že odpovedá aj na ďalšie otázky položené maďarským súdom. Preto platobný rozkaz nemôže byť s ním v rozpore. Žalobca ďalej uviedol, že z judikatúry Súdneho dvora EÚ vyplýva záver, že súdy členského štátu, ak to ich právna úprava dovoľuje, sú povinné preskúmať svoje právoplatné rozhodnutia len ak rozhodnutie vychádza s ohľadom na neskoršie rozhodnutie Súdneho dvora z nesprávneho výkladu práva únie, a bolo vyhlásené bez toho, aby bola Súdnemu dvoru položená prejudiciálna otázka; dotknutá osoba podá návrh hneď po tom, ako sa dozvedela o predmetnom rozhodnutí Súdneho dvora a novým rozhodnutím nesmú byť dotknuté záujmy tretích strán (prípady C-2/06 vo veci Kempter). Rozsudky Súdneho dvora EÚ, na ktoré poukázala v návrhu žalovaná (okrem prípadov Banco Espanol de Crédito SA a Pohotovosť-Korčkovská) boli zverejnené skôr, ako bol vydaný predmetný platobný rozkaz, pričom podľa článku 297 ods. 1 zmluvy o fungovaní EÚ sa rozhodnutia Súdneho dvora EÚ zverejňujú v Úradnom vestníku EÚ a nadobúdajú účinnosť aj voči fyzickým osobám dňom, ktorý je v nich stanovený alebo, ak takýto deň nie je stanovený, dvadsiatym dňom po ich zverejnení. Rozsudok Banco Espanol de Crédito bol zverejnený v Úradnom vestníku EÚ dňa 28.07.2012 a rozsudok Pohotovosť-Korčkovská dňa 29.01.2011. S poukazom na rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 341/07 uviedol, že pokiaľ je dôvodom obnovy konania rozpor s rozhodnutiami Súdneho dvora EÚ nie je potrebné aplikovať len gramatický výklad ale aj systematickú súvislosť rozhodnutí. Poukázal tiež na rozsudok vo veci Lucchini (C-119/05), podľa ktorého sa vyžaduje vecný a personálny súvis napadnutého rozhodnutia a rozhodnutia Súdneho dvora EÚ. Postup súdu v pôvodnom konaní a ani vydanie platobného rozkazu nie sú podľa názoru žalobcu v rozpore s rozhodnutím Banco Espanol de Crédito SA, pretože právna úprava SR neumožňuje súdu meniť obsah niektorej podmienky a zároveň ustanovuje súdu povinnosť skúmať neprijateľné podmienky v spotrebiteľských zmluvách ex officio. Pri aplikácii právnej zásady iura novit curia súd nevzhladol žiadne neprijateľné podmienky a vydal predmetný platobný rozkaz. Žalobca ďalej s poukazom na rozhodnutia NS SR sp. zn. 3Cdo/98/2011 a NS ČR sp. zn. 26Cdo/1986/2004 uviedol, že obnovou konania sa nemožno domáhať naprawy prípadných nesprávností procesnej povahy. Žalobca taktiež konštatoval, že nebola dodržaná ani subjektívna 3 mesačná lehota na podanie návrhu na obnovu konania s poukazom na to, že žalovaná pôsobí ako asistentka senátu súdu, a preto pri svojej práci (napr. pri spisovaní zápisníc alebo iných písomností súdu) mala možnosť oboznámiť sa s argumentáciou a rozhodnutiami, ktoré uvádza prostredníctvom právneho zástupcu. Poukázal pritom na konanie 7C/285/2013, kde súd rozhodoval v obdobnej veci a kde žalovaná písala výzvu súdu, z ktorej je zrejmé minimálne to, že už v novembri 2013 vedela, že existujú súdne rozhodnutia, prostredníctvom ktorých sa účastníci súdnych konaní domáhajú zmeny platobného rozkazu v rámci obnovy konania. Vo vzťahu ku komentáru J. Mazáka k OSP, ktorý spomína žalovaná v návrhu, žalobca uviedol, že nie je uvedené, o aký komentár ide. Navyše s poukazom na článok 297 ods. 1 Zmluvy o fungovaní EÚ sa stali rozhodnutia Súdneho dvora EÚ, na ktoré žalovaná poukázala, stali voči nej účinnými najneskôr 21. dňom po ich zverejnení v Úradnom vestníku EÚ. Všetky rozhodnutia EÚ sa voči žalovanej stali účinnými pred viac ako 3 mesiacmi pred podaním návrhu, a preto podľa názoru žalobcu subjektívna lehota nebola zjavne dodržaná. Žalobca uviedol, že pokiaľ by dodržanie subjektívnej lehoty malo závisieť len od tvrdenia spotrebiteľa, znamenalo by to absolútne popretie princípu právnej istoty a zásady res iudicata. Žalobca zároveň vzniesol námietku zaujatosti konajúceho sudcu ako aj ostatných sudcov Okresného súdu Svidník s poukazom na to, že žalovaná pôsobí na Okresnom súde Svidník ako asistentka senátu. Žalobca žiadal návrh na povolenie obnovy konania ako aj návrh na odklad vykonateľnosti platobného rozkazu zamietnuť a uplatnil si trovy konania ako aj trovy právneho zastúpenia.

Krajský súd v Prešove uznesením č.k. 6NcC/4/2015-65 zo dňa 13.02.2015 o vnesenej námietke zaujatosti rozhodol tak, že sudca Okresného súdu Svidník JUDr. Matúš Tarcala nie je vylúčený z prejednávania a rozhodovania veci vedenej pod sp. zn. 8C/133/2014 a konanie o námietke zaujatosti voči ostatným sudcom Okresného súdu Svidník zastavil.

Uznesením č.k. 8C/133/2014-69 zo dňa 13.03.2015 Okresný súd Svidník povolil odklad vykonateľnosti platobného rozkazu Okresného súdu Svidník zo dňa 17.02.2010 č.k. 2Ro/26/2010-25 do právoplatného skončenia konania o obnovu konania vedeného na Okresnom súde Svidník pod sp. zn. 8C/133/2014.

Na nariadenom pojednávaní právny zástupca žalovanej zotrval na návrhu na povolenie obnovy konania s tým, že ak by si súd splnil svoju povinnosť a skúmal by neprijateľné zmluvné podmienky už v štádiu

rozhodovania o návrhu na vydanie platobného rozkazu, nebolo by možné platobný rozkaz vydať a musel by návrh v časti zmluvnej pokuty zamietnuť. Taktiež konštatoval, že zmluvná pokuta bola viackrát súdmi právoplatne určená za neprijateľnú zmluvnú podmienku (v rozpore s rozhodnutiami Súdneho dvora EÚ) a spoločnosť Slovak Telekom ju aj napriek tomu uplatňuje, hoci jej to bolo zakázané. Vo vzťahu k dodržaniu subjektívnej lehoty uviedol, že žalobkyňa uviedla, že o dôvodoch obnovy sa dozvedela v septembri 2014 a žalobu podala 09.12.2014, teda v zákonnej lehote. Aj napriek tomu, že žalovaná pracuje na súde ako asistentka, ide o priemerného spotrebiteľa, ktorý nevie posúdiť neprijateľné zmluvné podmienky.

Právny zástupca žalobcu na nariadenom pojednávaní poukázal na svoje písomné vyjadrenie s konštatovaním, že nie sú splnené zákonné podmienky na povolenie obnovy konania a to tak splnenie subjektívnej ako ani objektívnej lehoty. Poukázal na rozhodnutia krajských súdov (v Bratislave, Trnave, Prešove) a na tlačové komuniké č. 23/06 k rozsudku Súdneho dvora C-234/04, podľa ktorého nie je vnútroštátny súd povinný znovu preskúmať a zrušiť právoplatné súdne rozhodnutie, aj keby sa ukázalo, že je v rozpore s právom spoločenstva. Rovnako spochybnil tvrdenie žalobkyne, že súd neskúmal neprijateľné zmluvné podmienky pri vydávaní platobného rozkazu. Vo vzťahu k subjektívnej lehote na podanie návrhu na povolenie obnovy konania uviedol, že aj keby žalobkyňa preukázala úplne nesporne, že sa o dôvodoch obnovy konania (rozhodnutiach Súdneho dvora EÚ) dozvedela koncom septembra 2014 ako tvrdí, subjektívnu lehotu je potrebné posudzovať reštriktívne a to aj preto, že v prípade § 228 ods. 1 písm. e) O.s.p. nie je stanovená lehota objektívna. Nie iba väčšina slovenských súdov (napr. rozhodnutie Krajského súdu v Trnave sp. zn. 24Co/435/2013) ale aj p. Yves Bot, generálny advokát Súdneho dvora EÚ zastáva názor, že subjektívna lehota začína plynúť odo dňa vyhlásenia, resp. zverejnenia príslušného rozhodnutia Súdneho dvora. Poukázal na § 2 ods. 1 zákona č. 416/2004 Z. z. o Úradnom vestníku EÚ, podľa ktorého o všetkom, čo bolo v úradnom vestníku uverejnené, platí, že dňom uverejnenia sa stalo známym každému, koho sa to týka; domnienka o znalosti uverejnených právne záväzných aktov Európskeho spoločenstva a Európskej únie je nevyvrátiteľná. Právny poriadok SR v duchu zásady *res iudicata* ako garantom právnej istoty limituje povolenie obnovy konania lehotami ako aj striktno vymedzenými dôvodmi. Dodržanie lehôt je povinný preukázať účastník, ktorý o povolenie obnovy konania žiada, čo však v tomto konaní žalovaná nepreukázala. Žalovaná mala možnosť podať proti platobnému rozkazu odpor, čo ale neurobila a vtedy by sa jej námietkami zaoberal súd na nariadenom súdnom pojednávaní. Na účastníkovi občianskeho súdneho konania je, aby dbal o ochranu svojich práv aj tým, že úplne a pravdivo opíše všetky skutočnosti. Už v starom rímskom práve platila zásada *vigilantibus iura scripta sunt* - teda práva patria bdelym a platí stále. Pokiaľ ide o dôvody na obnovu konania, tak žalobca konštatoval, že skutočnosti, rozhodnutia a dôkazy môžu byť teda dôvodom obnovy konania v zmysle ustanovenia § 228 ods. 1 písm. a) O.s.p., len vtedy, ak ich účastník, ktorý obnovu navrhuje, nemohol bez svojej viny použiť v pôvodnom konaní (sú pre účastníka v porovnaní s pôvodným konaním „nové“) a súčasne môžu privodiť priaznivejšie rozhodnutie vo veci. Predpokladom povolenia obnovy konania podľa § 228 ods. 1 písm. a) teda je, aby skutočnosti, rozhodnutia a dôkazy, ktoré tu v dobe pôvodného rozhodovania už existovali, účastník ich nemohol bez svojej viny použiť. Použitie dôkazu zo strany účastníka spočíva v tom, či účastník splnil zákonom mu uloženú povinnosť (§ 101 ods. 1 O.s.p.) prispieť k tomu, aby bol dosiahnutý účel konania predovšetkým tým, že pravdivo a úplne označí všetky potrebné dôkazné prostriedky (uznesenie Najvyššieho súdu SR z 11. 2. 2010, sp. zn. 4 Cdo 18/2010). NS SR vo veci 4Cdo 83/99 (publikované aj v časopise *Zo súdnej praxe* č. 15/2000), uvádza, že „Vecná nesprávnosť rozsudku napadnutého návrhom na obnovu konania nie je dôvodom zakladajúcim procesnú prípustnosť obnovy konania podľa § 228 ods. 1 OSP., ... návrhom na obnovu konania ale nie je možné domáhať sa nápravy prípadných pochybení v právnom posúdení veci (pozri aj ZSP č. 15/2002. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Cdo 83/99) alebo nápravy procesných pochybení, ku ktorým prípadne v pôvodnom konaní došlo.“ Žalobca taktiež s poukazom na rozhodnutie KS BB sp. zn. 41Cob/9/2013 ako aj Okresného súdu Svidník sp. zn. 2C/8361/2013 v spojení s uznesením Krajského súdu v Prešove sp. zn. 14Co/66/2014 uviedol, že podmienkou obnovy konania ako mimoriadneho opravného prostriedku je to, aby boli využité riadne opravné prostriedky. O nedostatku procesného zavinenia spočívajúceho v tom, že účastník konania nemohol skutočnosti, rozhodnutia a dôkazy použiť v pôvodnom konaní bez svojej viny, čo zakladá dôvod obnovy konania v zmysle § 228 ods. 1 písm. a) O.s.p. nemožno hovoriť tam, kde odpor nebol podaný. Taktiež podľa európskej judikatúry Aj podľa európskej judikatúry „Vychádzajúc zo zásady *res iudicata*, ako zásady právnej istoty je preto možné zasahovať do právoplatných a vykonateľných rozhodnutí a tieto preskúmať, prípadne zrušiť, ak sú nezlučiteľné s právom únie len vtedy, ak sa vyčerpali všetky

dostupné opravné prostriedky alebo ak uplynuli lehoty, ktoré sú pre ich podanie stanovené (C-224/01, 30.09.2003 vo veci Köbler, Zb. S.I-10239, bod 36 a 38).“

Žalobkyňa vo svojej výpovedi na pojednávaní uvidela, že pracuje na tunajšom súde a to už 18 rokov (od roku 1997). Ukončené vzdelanie má - Strednú odbornú školu poľnohospodársku. Uviedla, že v septembri minulého roka sa dozvedela, že v jej veci je uplatňovaná neprijateľná zmluvná podmienka a nakontaktovala sa na združenie na ochranu spotrebiteľa, ktorý v jej veci podal návrh. Bezprostredným podnetom bola exekúcia. Aj keď pôsobí v civilno-obchodnom senáte (asistentku robí od roku 2009) a v minulosti sa stretla so zápisnicami o obnove konania, nevie definovať neprijateľnú zmluvnú podmienku.

Podľa § 53 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“) v znení účinnom k 08.10.2006 (t.j. ku dňu uzavretia dodatku k zmluve o pripojení medzi žalobcom a žalovanou) spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka").

Ustanovenie § 53 ods. 3 OZ (od 01.01.2008 je to ust. § 53 ods. 4 OZ) stanovuje demonštratívne (vyjadrením slovom „najmä“) ustanovenia spotrebiteľských zmlúv, ktoré je potrebné považovať za neprijateľné.

Podľa § 53 ods. 4 OZ v znení účinnom k 08.11.2006 (t.j. ku dňu uzavretia dodatku k zmluve o pripojení medzi žalobcom a žalovaným) neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa § 228 ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) právoplatný rozsudok môže účastník napadnúť návrhom na obnovu konania, ak

- a) sú tu skutočnosti, rozhodnutia alebo dôkazy, ktoré bez svojej viny nemohol použiť v pôvodnom konaní, ak môžu prívodiť pre neho priaznivejšie rozhodnutie vo veci,
- b) možno vykonať dôkazy, ktoré sa nemohli vykonať v pôvodnom konaní, ak môžu prívodiť pre neho priaznivejšie rozhodnutie vo veci,
- c) bolo rozhodnuté v jeho neprospech v dôsledku trestného činu sudcu,
- d) Európsky súd pre ľudské práva rozhodol alebo dospel vo svojom rozsudku k záveru, že rozhodnutím súdu alebo konaním, ktoré mu predchádzalo, boli porušené základné ľudské práva alebo slobody účastníka konania a závažné dôsledky tohto porušenia neboli odstránené priznaným primeraným finančným zadosťučinením,
- e) je v rozpore s rozhodnutím Súdneho dvora Európskych spoločenstiev alebo iného orgánu Európskych spoločenstiev,
- f) možnosť jeho preskúmania vyplýva z osobitného predpisu v súvislosti s uznaním alebo výkonom rozhodnutia slovenského súdu v inom členskom štáte Európskej únie.

Podľa § 228 ods. 2 O.s.p. návrhom na obnovu konania môže účastník napadnúť i právoplatné uznesenie, ktorým bol schválený zmier, ak možno dôvody obnovy podľa odseku 1 vzťahovať i na predpoklady, za ktorých sa zmier schvaľoval; to platí obdobne aj pre právoplatný platobný rozkaz, rozkaz na plnenie, zmenkový platobný rozkaz a šekový platobný rozkaz.

Podľa § 230 ods. 1 O.s.p. návrh na obnovu konania treba podať v lehote troch mesiacov od toho času, keď ten, kto obnovu navrhuje, sa dozvedel o dôvode obnovy, alebo od toho času, keď ho mohol uplatniť.

Podľa § 230 ods. 2 O.s.p. po troch rokoch od právoplatnosti rozsudku možno návrh podať len z dôvodu uvedeného

- a) § 228 ods. 1 písm. a) v prípade, že ide o trestný rozsudok, na podklade ktorého sa v občianskom súdnom konaní priznalo právo a ktorý bol neskôr podľa trestnoprávných predpisov zrušený,
- b) § 228 ods. 1 písm. a) alebo b), ak nové dôkazy súvisia s novými vedeckými metódami, ktoré v pôvodnom konaní nebolo možné použiť,
- c) § 228 ods. 1 písm. c),
- d) § 228 ods. 1 písm. d),
- e) § 228 ods. 1 písm. e).

Podľa § 235 ods. 1 a 3 O.s.p. len čo nadobudne rozhodnutie o povolení obnovy právoplatnosť, súd bez ďalšieho návrhu vec znova prejedná. Prítom prihliadne na všetko, čo vyšlo najavo ako pri pôvodnom konaní, tak aj pri prejednávaní obnovy. V novom rozhodnutí o veci rozhodne súd o náhrade trov pôvodného konania i konania o obnove.

Podľa § 172 ods. 1 O.s.p. súd môže aj bez výslovnej žiadosti navrhovateľa a bez vypočutia odporcu vydať platobný rozkaz, ak sa v návrhu uplatňuje právo na zaplatenie peňažnej sumy vyplývajúce zo skutočností uvedených navrhovateľom. V platobnom rozkaze uloží odporcovi, aby do 15 dní od doručenia platobného rozkazu zaplatil navrhovateľovi uplatnenú pohľadávku a trovy konania alebo aby v tej istej lehote podal odpor na súde, ktorý platobný rozkaz vydal. Odpor proti platobnému rozkazu sa musí odôvodniť. Ustanovenie § 43 sa nepoužije.

Podľa § 172 ods. 9 O.s.p. ku dňu 17.02.2010, kedy bol vydaný platobný rozkaz Okresného súdu Svidník č.k. 2Ro/26/2010-25 ak sa uplatňuje právo na zaplatenie peňažnej sumy zo spotrebiteľskej zmluvy a odporcom je spotrebiteľ, súd nevydá platobný rozkaz, ak zmluva obsahuje neprijateľné podmienky.

Podľa § 174 ods. 1 O.s.p. platobný rozkaz, proti ktorému nebol podaný odpor s odôvodnením, má účinky právoplatného rozsudku.

Podľa § 4 ods. 2 písm. za) zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch v znení účinnom k 17.02.2010 (ku dňu vydania predmetného platobného rozkazu) od poplatku je oslobodený spotrebiteľ domáhajúci sa ochrany svojho práva podľa osobitného predpisu.

Podľa článku 6 smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách členské štáty zabezpečia, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok.

Podľa článku 7 ods. 1 tejto smernice členské štáty zabezpečia, aby v záujme spotrebiteľov a subjektov hospodárskej súťaže existovali primerané a účinné prostriedky, ktoré by zabránili súvislému uplatňovaniu nekalých podmienok v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľmi zo strany predajcov alebo dodávateľov.

Žalovaná podala návrh na obnovu konania z dôvodov podľa § 228 ods. 1 písm. a) O.s.p. a podľa § 228 ods. 1 písm. e) O.s.p..

Vo vzťahu k dôvodu na povolenie obnovy konania podľa § 228 ods. 1 písm. a) O.s.p. je však nutné uviesť, že po troch rokoch od právoplatnosti rozsudku možno návrh podľa tohto ustanovenia podať len v prípade, že ide o trestný rozsudok, na podklade ktorého sa v občianskom súdnom konaní priznalo právo a ktorý bol neskôr podľa trestnoprávných predpisov zrušený (§ 230 ods. 2 písm. a/ O.s.p.), alebo v prípade ak nové dôkazy súvisia s novými vedeckými metódami, ktoré v pôvodnom konaní nebolo možné použiť (§ 230 ods. 2 písm. b/ O.s.p.). V prejednávaní veci je návrhom na povolenie obnovy konania napadnutý platobný rozkaz Okresného súdu Svidník č.k. 2Ro/26/2010-25 zo dňa 17.02.2010, ktorý nadobudol právoplatnosť 26.03.2010. Žalovaná podala návrh na povolenie obnovy konania na súde dňa 09.12.2014, teda po uplynutí trojročnej objektívnej lehoty na jeho podanie, pričom nie je splnená žiadna z uvedených výnimiek (§ 230 ods. 2 písm. a/ alebo b/ O.s.p.). Pre nesplnenie uvedenej lehoty tak nebolo možné návrhu žalovanej podanému podľa § 228 ods. 1 písm. a) O.s.p. vyhovieť bez ohľadu na dôvody, o ktoré svoj návrh podľa tohto ustanovenia opiera.

Súd sa tak zaoberal dôvodom na povolenie obnovy konania podľa § 228 ods. 1 písm. e) O.s.p., pri ktorom citované ustanovenie § 230 ods. 2 písm. e) O.s.p. výslovne stanovuje, že takýto návrh môže byť podaný aj po troch rokoch od právoplatnosti rozsudku. Aj v takom prípade je ale nutné dodržať subjektívnu lehotu na podanie návrhu na povolenie obnovy konania upravenú v § 230 ods. 1 O.s.p., ktorá je 3 mesiace od času, keď ten, kto obnovu navrhuje, sa dozvedel o dôvode obnovy, alebo od toho času, keď ho mohol uplatniť. Žalovaná v návrhu a aj na nariadenom pojednávaní uviedla, že o dôvodoch obnovy konania (okrem iného aj rozhodnutiach Súdneho dvora EÚ) sa dozvedela v septembri 2014, pričom v konaní nebolo preukázané, že by toto tvrdenie nebolo pravdivé. Od žalovanej, ktorá nemá právnické vzdelanie, nie je možné spravodlivo žiadať, aby sledoval celú judikatúru Súdneho dvora

EÚ. Pravdivosti tohto tvrdenia nasvedčuje aj skutočnosť, že práve v uvedenom období sa dozvedela o začatí exekúcie vedenej proti nej ako povinnému, v ktorej exekučným titulom je predmetný platobný rozkaz. Z exekučného spisu Okresného súdu Svidník sp. zn. 2Er/351/2014 súd zistil, že dňa 31.07.2014 bola súdu ako zamestnávateľovi žalovanej doručená žiadosť o súčinnosť a o doručenie písomnosti povinnej, ktoré bolo nesprávne založené do exekučného spisu. Dňa 08.09.2014 bolo toto podanie vypravené na doručenie Okresnému súdu Svidník nie ako exekučnému súdu ale ako zamestnávateľovi žalovanej. Podľa názoru súdu je logické, keď žalovaná sa práve v súvislosti s tým nakontaktovala na združenie na ochranu spotrebiteľov, resp. advokátsku kanceláriu za účelom riešenia tejto situácie. Ak žalobca konštatoval, že žalovaná pôsobí ako asistentka na súde, a preto jej existencia dôvodov, ktorými argumentuje svoj návrh na obnovu konania (rozhodnutí Súdneho dvora EÚ), museli byť známe už skôr, tak tu je nutné uviesť, že ako asistentka nevykonáva právny rozbor vecí, štúdium spisov a pod. (k tomu nemá ani príslušné právnické vzdelanie - ako uviedla, ukončenú má strednú odbornú školu) ale vykonáva len administratívne úlohy, z ktorých nie je možné usúdiť, že by mala rozumieť právnym posúdeniam vecí, s ktorými pri výkone pracovných úloh prichádza do kontaktu. Pre absenciu akéhokoľvek dôkazu opaku tak súd musel považovať podmienku dodržania subjektívnej lehoty na podanie návrhu na obnovu konania za splnenú.

Pokiaľ žalobca vo svojom vyjadrení poukázal na to, že má platiť nevyvrátiteľná domnienka o znalosti uverejnených právne záväzných aktov Európskeho spoločenstva a Európskej únie (poukaz na názor generálneho advokáta p. Yvesa Bota ako aj viaceré rozhodnutia krajských súdov) a aj na to, že v našom práve platí rímska zásada *vigilantibus iura scripta sunt* - teda práva patria bdelym, tak tu je nutné si uvedomiť špecifikum predmetného zmluvného vzťahu, ktorým je to, že ide o vzťah spotrebiteľský. Žalovaná vystupuje v predmetnom zmluvnom vzťahu (od ktorého sa odvíja nárok priznaný v konaní, ktorého povolenie obnovy žiada) v pozícii spotrebiteľa, ktorý tak v zmysle práva Slovenskej republiky (§ 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, zákona č. 250/2007 o ochrane spotrebiteľa a iné) ako aj práva EÚ (napr. Smernica Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 <<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:31993L0013:SK:NOT>> a iné) požíva osobitnú ochranu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky v rozhodnutí sp. zn. 5 Cdo 61/2012 konštatoval, že „princíp „*vigilantibus iura scripta sunt*“ v spotrebiteľských veciach v konkrétnych súvislostiach ustupuje dôležitejšiemu princípu, ktorým je ochrana práv spotrebiteľa. To znamená, že aj keď účastník rozhodcovského konania, ktorým je spotrebiteľ, nevyužije možnosť spochybniť existenciu alebo platnosť rozhodcovskej zmluvy podľa ustanovení zákona o rozhodcovskom konaní, je exekučný súd oprávnený a zároveň povinný skúmať existenciu alebo platnosť rozhodcovskej zmluvy a v prípade zisteného nedostatku v tomto smere konštatovať rozpor rozhodcovského rozsudku so zákonom znamenajúci materiálnu nevykonateľnosť tohto exekučného titulu.

Ústavný súd Českej republiky vo svojom náleze sp. zn. I. ÚS 342/09 zo dňa 15.06.2009 konštatoval, že „východiskom spotrebiteľskej ochrany je postulát, podľa ktorého sa spotrebiteľ ocitá vo fakticky nerovnom postavení s profesionálnym dodávateľom, a to s ohľadom na okolnosti, za ktorých dochádza ku kontraktácii, vzhľadom na väčšiu profesionálnu skúsenosť predávajúceho, lepšiu znalosť práva a ľahšiu dostupnosť právnych služieb a nakoniec so zreteľom na možnosť stanovovať zmluvné podmienky jednostranne cestou formulárových zmlúv. Pre takéto vzťahy je charakteristické, že podnet k zmluvnému jednaniu pochádza spravidla od dodávateľa, pričom spotrebiteľ nie je na zmluvné jednanie pripravený, ku kontraktácii je využívaný moment prekvapenia a neskúsenosť spotrebiteľa, v prípade predaja na obchodných prezentáciách je u neho navyše vyvolávaný pocit vďačnosti za poskytnuté vedľajšie služby spojené s prezentáciou, ktoré sa spotrebiteľ môže snažiť kompenzovať snahou vyhovieť ponuke dodávateľa, spotrebiteľ často nemá na mieste samom možnosť porovnať akosť a cenu ponuky s inými ponukami atď. Spoločným znakom tejto novej kogentnej právnej úpravy je teda snaha cestou práva vyrovnať túto faktickú nerovnosť a to formou obmedzenia autonómie vôle.“

Taktiež v bode 53 rozsudku Banco Español Súdny dvor EÚ konštatuje, že „existuje nezanedbateľné riziko, že dotknutí spotrebiteľa nepodajú požadovaný odpor buď z dôvodu mimoriadne krátkej lehoty stanovenej na tento účel, alebo z dôvodu, že ich od výkonu práva na obranu môžu odradiť trovy spojené so súdnou žalobou, ktoré vzniknú v pomere k výške napadnutého dlhu, alebo z dôvodu, že nepoznajú alebo si neuvedomujú rozsah svojich práv, alebo napokon z dôvodu, že návrh na vydanie platobného rozkazu má obmedzený obsah, a teda nemajú kompletne informácie.“ Aj to svedčí o špecifickom

postavení spotrebiteľov v právnych vzťahoch, od ktorých nie je možné spravodlivo žiadať podrobnú znalosť rozsahu svojich práv (vrátane práv procesných) ako aj znalosť všetkých právnych predpisov.

Súd v záujme vyššej kvality života nemôže rezignovať z pozície strážcu vyváženej ustanovení spotrebiteľských zmlúv. Existuje totiž nezanedbateľné nebezpečenstvo, že sa nevyľúčia zo života spotrebiteľov nečestné zmluvné podmienky a nekalé obchodné praktiky, na ktoré žalovaná v podanom návrhu na obnovu konania poukazuje.

„Podľa ustálenej judikatúry, v prípade neexistencie právnej úpravy Spoločenstva pre príslušnú oblasť je vecou vnútroštátneho právneho poriadku každého členského štátu stanoviť procesné podmienky, ktoré majú zabezpečiť ochranu práv, ktoré jednotlivcom vyplývajú z práva Spoločenstva podľa zásady procesnej autonómie členských štátov pod podmienkou, že takéto pravidlá nie sú menej priaznivé ako pravidlá upravujúce obdobné situácie vnútroštátnej povahy (zásada rovnocennosti), a že nespôsobujú faktickú nemožnosť alebo nadmerné sťaženie výkonu práv priznaných právnym poriadkom Spoločenstva (zásada efektivity) (pozri najmä rozsudky zo 16. mája 2000, Preston a i., C-78/98, Zb. s. I-3201, bod 31, a z 19. septembra 2006, i-21Germany a Arcor, C-392/04 a C-422/04, Zb. s. I-8559, bod 57).“ (bod 24 rozsudku Súdneho dvora Európskej únie C-165/08 Mostaza Claro).

„V bode 26 už citovaného rozsudku Océano Grupo Editorial a Salvat Editores Súdny dvor rozhodol, že účel článku 6 smernice 93/13, ktorý členským štátom ukladá zabezpečiť, aby nekalé podmienky neboli pre spotrebiteľa záväzné, nemožno dosiahnuť, ak je na spotrebiteľa, aby sám poukázal na nekalý charakter týchto podmienok. V sporoch, ktorých hodnota je často obmedzená, môžu náklady na služby advokáta prevyšovať záujem, ktorý je predmetom sporu, čo môže spotrebiteľa odradiť od toho, aby sa proti uplatneniu nekalých podmienok bránil. Ak je pravdou, že v mnohých členských štátoch procesné pravidlá jednotlivcom umožňujú, aby sa obhajovali v takých sporoch sami, existuje nezanedbateľné nebezpečenstvo, že najmä z dôvodu svojej nevedomosti spotrebiteľ na nekalý charakter jemu predložených podmienok nepoukáže. Z toho vyplýva, že účinnú ochranu spotrebiteľa možno dosiahnuť, len ak sa vnútroštátnemu súdu prizná možnosť posúdiť uvedené podmienky bez návrhu.“ (bod 61 rozsudok Súdneho dvora Európskej únie C- 429/05 Rampion Godard)

„Článok 6 ods. 1 a článok 7 ods. 1 smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách sa má vykladať v tom zmysle, že vnútroštátny súd, ktorý konštatoval ex offo nekalú povahu zmluvnej podmienky, nemusí na to, aby mohol vyvodiť dôsledky tohto konštatovania, čakať, či spotrebiteľ, informovaný o svojich právach, navrhne, aby uvedená podmienka bola zrušená. V každom prípade zásada kontradiktórnosti vo všeobecnosti zaväzuje vnútroštátny súd, ktorý konštatoval v rámci preskúmania ex offo nekalú povahu zmluvnej podmienky, informovať účastníkov konania v spore a vyzvať ich, aby sa k tomu kontradiktórne vyjadrili spôsobom, ktorý na tento účel stanovujú vnútroštátne procesnoprávne predpisy.“ (Rozsudok Súdneho dvora Európskej únie C-472/11 Banif Plus Bank).

„Článok 6 ods. 1 smernice 93/13 sa má vykladať v tom zmysle, že mu odporuje právna úprava členského štátu, akou je článok 83 legislatívneho dekrétu 1/2007 o prepracovaní všeobecného zákona o ochrane spotrebiteľov a užívateľov a ďalších dopĺňujúcich zákonov (Real Decreto Legislativo 1/2007 por el que se aprueba el texto refundido de la Ley General para la Defensa de los Consumidores y Usuarios y otras leyes complementarias) zo 16. novembra 2007, ktorá vnútroštátnemu súdu umožňuje v prípade, že rozhodne o neplatnosti nekalej podmienky, ktorá je súčasťou zmluvy uzatvorenej medzi predajcom alebo dodávateľom a spotrebiteľom, doplniť uvedenú zmluvu tým, že zmení obsah tejto podmienky.“ (Rozsudok Súdneho dvora EÚ zo 14. júna 2012 vo veci C-618/10 Banco Espanol de Crédito SA proti Joaquín Calderón Camino).

Cieľom povolenia obnovy konania je snaha o vylúčenie zo života bežných ľudí neprimerané podmienky, ktoré zhoršujú kvalitu života a tak naplnenie cieľa čl. 6 Smernice Rady 93/13/EHS „postarať sa, aby spotrebiteľov neprijateľné klauzuly v zmluvách nezaväzovali“. Priemerný spotrebiteľ sa spravidla ťažko orientuje v zložitých zmluvných vzťahoch a nedokáže poukázať na neprijateľné zmluvné podmienky. Preto od spotrebiteľa nie je možné spravodlivo žiadať, aby mal vedomosť o každom rozsudku Súdneho dvora EÚ od momentu jeho uverejnenia. Ako je vyššie konštatované, nebolo preukázané, že by sa žalovaná nedozvedela o dôvodoch obnovy konania až v septembri 2014 (ako tvrdila) ale už skôr, pričom súd považuje aj za logické, že sa tak mohlo stať až v čase, keď sa dozvedela o exekučnom konaní, ktoré začalo na základe predmetného platobného rozkazu ako exekučného titulu, čo ju mohlo

prinútiť vec riešiť (medzi právoplatnosťou a vykonateľnosťou platobného rozkazu a podaním návrhu na vykonanie exekúcie zo strany žalobcu ako oprávneného uplynula doba vyše 4 rokov). V zmysle citovaného ustanovenia § 230 ods. 1 O.s.p. je pritom pre začatie plynutia prekluzívnej subjektívnej lehoty na podanie návrhu na obnovu konania rozhodujúci moment, kedy sa účastník (reálne) dozvedel (a nie kedy sa mohol dozvedieť) o dôvode obnovy.

Za splnenia lehoty na podanie návrhu súd preskúmal dôvodnosť návrh žalovanej na povolenie obnovy konania podaný podľa § 228 ods. 1 písm. e) O.s.p. a dospel k záveru, že návrhu je potrebné vyhovieť.

Žalovaná podala návrh na povolenie obnovy konania podľa § 228 ods. 1 písm. e) O.s.p. s poukazom na to, že predmetný platobný rozkaz je v rozpore s rozsudkom Súdneho dvora ES zo dňa 04.06.2009 vo veci C-243/08 Pannon GSM Zrt. proti Erzébet Sustikné Gyorfi (ďalej len rozsudok „Pannon“) ako aj na ďalšie rozsudky Súdneho Dvora ES (CC-168/05 Mostaza Claro, spojené prípady C-240/98 až C-244/98 Océano Grupo Editorial SA, C-473/00 Cofidis SA, C-618/10 Banco Español, C-76/10 Pohotovosť-Korčkovská).

Z obsahu pripojeného spisu Okresného súdu Svidník sp. zn. 2Ro/26/2010 súd zistil, že žalobca si ako mobilný operátor poskytujúci telekomunikačné služby návrhom na vydanie platobného rozkazu podaným dňa 15.02.2010 uplatnil voči žalovanej ako klientovi nárok na zaplatenie dlžnej sumy 498,33 Eur s príslušenstvom na základe Zmluvy o pripojení č. 2447275 a Dodatku k tejto zmluve. Dlžná suma pozostávala z nároku na zaplatenie neuhradených mesačných poplatkov, poplatkov a služieb vo výške 249,38 Eur a nároku na zaplatenie zmluvnej pokuty vo výške 248,95 Eur (7.500,- Sk). Okresný súd Svidník návrhu v celom rozsahu vyhovel a vydal platobný rozkaz č.k. 2Ro/26/2010-25 zo dňa 17.02.2010, ktorým uložil žalovanej dlžnú sumu a jej príslušenstvo zaplatiť. Žalovaná bola v platobnom rozkaze okrem iného poučená aj o tom, že za podanie odporu proti platobnému rozkazu sa platí poplatok podľa rovnakej sadzby, t.j. 6% z ceny predmetu konania alebo z hodnoty predmetu sporu, najmenej 16,50 eura. Žalovaná proti platobnému rozkazu odpor nepodala a ten nadobudol právoplatnosť dňa 26.03.2010.

Medzi účastníkmi nebolo sporné, že predmetná zmluva o pripojení je zmluvou spotrebiteľskou v zmysle § 52 a nasl. OZ, ktorú uzatvoril žalobca v pozícii dodávateľa a žalovaná v pozícii spotrebiteľa.

Podľa rozsudku Súdneho Dvora ES Pannon:

1. Článok 6 ods. 1 smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách sa má vykladať v tom zmysle, že nekalá zmluvná podmienka nezaväzuje spotrebiteľa a že v tejto súvislosti nie je potrebné, aby spotrebiteľ vopred úspešne napadol takúto podmienku.
2. Vnútroštátny súd je povinný preskúmať ex offo nekalý charakter zmluvnej podmienky, len čo má k dispozícii právne a skutkové okolnosti potrebné na tento účel. Ak považuje takúto podmienku za nekalú, zdrží sa jej uplatnenia, okrem prípadu, že to spotrebiteľ namieta. Vnútroštátny súd má túto povinnosť tiež vtedy, ak preveruje svoju vlastnú miestnu príslušnosť.
3. Vnútroštátnemu súdu prislúcha určiť, či zmluvná podmienka, ako je tá, ktorá je predmetom sporu vo veci samej, spĺňa kritériá požadované na to, aby ju bolo možné kvalifikovať v zmysle článku 3 ods. 1 smernice 93/13 ako nekalú. V tejto súvislosti musí vnútroštátny súd zohľadniť skutočnosť, že podmienka obsiahnutá v zmluve uzatvorenej medzi spotrebiteľom a predajcom alebo dodávateľom, ktorá bola do nej vložená bez osobitného vyjednávania a ktorá priznáva výlučnú právomoc súdu, v ktorého obvode sa nachádza sídlo predajcu alebo dodávateľa, môže byť považovaná za nekalú.

Súdny dvor ES v rozsudku Banco Español De Crédito SA proti Juaqín Calderón Camino (ďalej len „Banco Español“) zo dňa 14.06.2012, na ktorý sa v návrhu taktiež odvoláva žalovaná, konštatoval, že "Smernica Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách sa má vykladať v tom zmysle, že jej odporuje právna úprava členského štátu, akou je právna úprava dotknutá vo veci samej, ktorá vnútroštátnemu súdu rozhodujúcemu o návrhu na vydanie platobného rozkazu neumožňuje ani a limine, ani v ktorejkoľvek inej fáze konania ex offo preskúmať prípadnú nekalú povahu podmienky týkajúcej sa úrokov z omeškania, ktorá je súčasťou zmluvy uzatvorenej medzi predajcom alebo dodávateľom a spotrebiteľom, ak spotrebiteľ nepodá odpor".

Podľa bodu 54 rozsudku Banco Español "vzhľadom na celkovú podobu, priebeh a osobitosti konania o platobnom rozkaze uvedené v bodoch 50 až 52 tohto rozsudku existuje nezanedbateľné riziko, že

dotknutí spotrebiteľa nepodajú požadovaný odpor buď z dôvodu mimoriadne krátkej lehoty stanovenej na tento účel, alebo z dôvodu, že ich od výkonu práva na obranu môžu odradiť trovy spojené so súdnou žalobou, ktoré vzniknú v pomere k výške napadnutého dlhu, alebo z dôvodu, že nepoznajú alebo si neuvedomujú rozsah svojich práv, alebo napokon z dôvodu, že návrh na vydanie platobného rozkazu má obmedzený obsah, a teda nemajú kompletne informácie".

Žalovaná vo svojom návrhu poukázala na viaceré rozhodnutia okresných a krajských súdov, ktoré konštatovali, že nárok žalobcu na zaplatenie zmluvnej pokuty je nedôvodný, pretože ustanovenie o zmluvnej pokute žalobcu je neprijateľnou zmluvnou podmienkou. Žalovaná len demonštratívne uviedla napr. rozsudky Okresného súdu Bardejov sp. zn. 4C/163/2011 zo dňa 07.12.2011 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 16Co/31/2012 zo dňa 15.03.2012; rozsudok Okresného súdu Bardejov sp. zn. 4C/161/2011 zo dňa 06.11.2011 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove 16Co/32/2012 zo dňa 15.03.2012.

V zmysle citovaných rozsudkov Súdneho dvora ES Pannon GSM ako aj Banco España bolo povinnosťou súdu podrobiť v konaní o vydanie platobného rozkazu žalobcom uplatnený nárok súdnej kontrole neprijateľnosti zmluvných podmienok, na základe ktorých je nárok uplatnený.

Žalobca taktiež namietal, že medzi pôvodným konaním a rozhodnutím, ktoré je dôvodom na obnovu konania, musí existovať určitý vecný a personálny súvis.

Pokiaľ ide o námietku žalobcu spočívajúcu v absencii personálneho súvisu rozhodnutia Súdneho dvora EÚ s konaním, ktorého obnova sa navrhuje, tak tu je nutné poukázať na špecifickosť konania pred Súdnym dvorom EÚ. Súdny dvor EÚ nie je súdnym orgánom, ktorý by bol oprávnený prijímať hromadné sťažnosti jednotlivcov na porušenie ich práv zo strany členských štátov (a ich orgánov) - nemá rovnaké postavenie ako napr. Európsky súd pre ľudské práva, na ktorý sa môžu obracať fyzické a právnické osoby so sťažnosťami pre porušenie ich základných práv a slobôd. Jedným zo základných typov konaní pred Súdnym dvorom EÚ je tzv. prejudiciálne konanie, v rámci ktorého vnútroštátny súd požiada Súdny dvor o výklad komunitárneho práva. Rozsudok Banco España ale aj ďalšie rozsudky, na ktoré poukázala žalovaná v návrhu na povolenie obnovy konania sa týkali práve rozhodnutia o prejudiciálnej otázke, a tak súd nepovažoval za potrebné zaoberať sa inými spôsobmi konania Súdneho dvora EÚ (napr. žalobami o nesplnenie povinnosti <http://europa.eu/about-eu/institutions-bodies/court-justice/index_sk.htm> proti vláde členského štátu EÚ kvôli nesplneniu povinnosti uplatniť právne predpisy EÚ; žalobami o neplatnosť <http://europa.eu/about-eu/institutions-bodies/court-justice/index_sk.htm> právnych aktov EÚ, ktoré podľa navrhovateľov porušujú zmluvy EÚ alebo základné práva; žalobami na nečinnosť <http://europa.eu/about-eu/institutions-bodies/court-justice/index_sk.htm> proti inštitúciám EÚ v prípadoch, keď porušia zakladateľské zmluvy svojou nečinnosťou; priamymi žalobami <http://europa.eu/about-eu/institutions-bodies/court-justice/index_sk.htm> fyzických a právnických osôb proti rozhodnutiam a postupu EÚ), ktoré s prejednávanou vecou nesúvisia.

Z dôvodu, aby sa eliminovalo riziko toho, že súdy v rôznych členských štátoch by mohli právo EÚ interpretovať odlišne, je v článku 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ďalej len „ZFEÚ“) upravený inštitút prejudiciálneho konania, v rámci ktorého sa môže súd členského štátu EÚ (v niektorých prípadoch musí) v prípade pochybností o výklade alebo platnosti právneho predpisu EÚ obrátiť na Súdny dvor EÚ na zodpovedanie otázky týkajúcej sa výkladu komunitárneho práva.

Judikatúra Súdneho dvora stanovila výnimky z uplatňovania prejudiciálneho konania zo strany súdov členských štátov, ktorými sú tzv. „doktrína acte éclairé“ a „doktrína acte claire“. Doktrína acte éclairé (fra. - akt objasnený) stanovuje, že ak nastane situácia podľa článku 177 ods. 3 (dnes článok 267 ZFEÚ), je možné zbaviť súd členského štátu povinnosti, ktorú toto ustanovenie požaduje, a to v prípade, ak už existuje materiálne identická otázka, o ktorej už Súdny dvor rozhodol. Pod pojmom identická otázka sa nemyslí otázka úplne totožná. Rozumie sa pod ňou rovnaká právna otázka, ktorá nemusela vyplynúť ani z rovnakého druhu konania než z prejudiciálneho (bližšie vid'. Spojené veci 28-30/62 Da Costa en Schaake v. Nederlandse belastingadministratie [1963]). Doktrína acte claire (fra. - akt jasný, zrejmy) zasa stanovuje ako výnimku z povinnosti predkladať prejudiciálnu otázku v prípadoch, keď je správna aplikácia únieového práva natoľko jasná, že neponecháva žiadne pochybnosti (bližšie vid'. vec 293/81 CILFIT [1982]).

Podľa názoru súdu vyššie uvedená doktrína *acte éclairé* je v rozpore s tvrdením žalobcu o potrebe personálneho súvisu rozhodnutia Súdneho dvora EÚ s konaním, ktorého obnova sa navrhuje. Ak by totiž malo byť tvrdenie žalobcu dôvodné, musel by Súdny dvor v každej jednej veci, v ktorej obnovy konania sa spotrebiteľ dožaduje, vydať individuálne rozhodnutie, o ktoré by sa mohol následne v návrhu na povolenie obnovy konania odvolávať. Je pritom nepochybné, že špecifikom spotrebiteľských zmlúv je uplatňovanie zmlúv formulárových (vopred pripravených dodávateľom pre vopred neurčený počet spotrebiteľov) a tak v prípade, že takáto zmluva obsahuje neprijateľné zmluvné podmienky, sú tieto podmienky totožné s podmienkami v ďalších zmluvách uzatvorených s ďalšími spotrebiteľmi. Pokiaľ by aj Súdny dvor hypoteticky konštatoval neprijateľnosť zmluvnej podmienky v rámci prejudiciálneho konania (súd používa pojem hypoteticky vzhľadom na ďalšiu časť odôvodnenia venujúcu sa oprávnenosti výkladu neprijateľných zmluvných podmienok) začatého v konaní týkajúcom sa jedného spotrebiteľa, ostatní spotrebiteľia by pri výklade prezentovanom žalobcom (tvrdenej potrebe personálneho súvisu) v spojení s doktrínou *acte éclairé* (obmedzujúcej povinnosť súdu obracať sa na Súdny dvor s otázkou, ktorá už bola Súdnym dvorom zodpovedaná) boli poškodení, resp. (ako aj Súdny dvor a súdy členských štátov) neprimerane zaťažovaní len z dôvodu formálnej povinnosti individuálne zodpovedať obdobnú otázku, ktorá už bola Súdnym dvorom zodpovedaná, z dôvodu, že sa netýkala tých istých účastníkov.

Pokiaľ ide o námietku absencie vecného súvisu rozhodnutí Súdneho dvora EÚ s konaním, ktorého obnova sa navrhuje, vznesenú žalobcom, tak v tejto súvislosti súd poukazuje na ustálenú judikatúru Súdneho dvora EÚ. Súdny dvor v rozsudku zo dňa 21.03.2013 vo veci C-92/11 (RWE Vertrieb AG proti Verbraucherzentrale Nordrhein-Westfalen eV) konštatoval, že „Články 3 a 5 smernice 93/13 v spojení s článkom 3 ods. 3 smernice Európskeho parlamentu a Rady č. 2003/55/ES z 26. júna 2003 o spoločných pravidlách pre vnútorný trh so zemným plynom, ktorou sa ruší smernica 98/30/ES, sa majú vykladať v tom zmysle, že na účely posúdenia, či štandardná zmluvná podmienka, ktorou si dodávateľ vyhradí právo meniť poplatky za dodávky plynu, spĺňa alebo nespĺňa požiadavky dobrej viery, rovnováhy a transparentnosti stanovené v týchto ustanoveniach, má zásadný význam: či zmluva transparentným spôsobom uvádza dôvod a spôsob zmeny týchto poplatkov, aby spotrebiteľ mohol na základe jasných a zrozumiteľných kritérií predpokladať prípadné zmeny týchto poplatkov. Nedostatok informácií v tejto súvislosti pred uzavretím zmluvy v zásade nemožno nahradiť len tým, že spotrebiteľia budú v priebehu realizácie zmluvy v dostatočnom predstihu informovaní o zmene poplatkov a o ich práve zmluvu vypovedať, ak s touto zmenou nesúhlasia, a či spotrebiteľ môže za konkrétnych podmienok skutočne zrealizovať možnosť výpovede. Je úlohou vnútroštátneho súdu, aby vykonal tieto posúdenia v závislosti od všetkých okolností prejednávanej veci vrátane všetkých ustanovení uvedených vo všeobecných obchodných podmienkach spotrebiteľských zmlúv, ktorých súčasťou je sporná zmluvná podmienka.“ Taktiež vo veci C- 76/10 (Pohotovosť, s.r.o. proti Ivete Korčkovskej) Súdny dvor v rozsudku zo dňa 16.11.2010 konštatoval, že „Je úlohou dotknutého vnútroštátneho súdu určiť, či sa má podmienka zmluvy o úvere, aká je vo veci samej, upravujúca podľa zistení tohto súdu sankciu v neprimerane vysokej výške na ľarchu spotrebiteľa vzhľadom na všetky okolnosti týkajúce sa uzavretia tejto zmluvy považovať za nekalú v zmysle článkov 3 a 4 smernice 93/13. V prípade kladnej odpovede je úlohou uvedeného súdu vyvodiť všetky dôsledky, ktoré z toho vyplývajú podľa vnútroštátneho práva, s cieľom ubezpečiť sa, že tento spotrebiteľ nie je viazaný touto podmienkou.“

Ako je konštatované v citovaných rozhodnutiach, posúdenie a určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok v spotrebiteľských zmluvách prináleží vnútroštátnemu súdu, a tak je nedôvodná aj námietka žalobcu, že neexistuje žiadne rozhodnutie Súdneho dvora, ktoré by konštatovalo, že zmluvná pokuta ním uplatňovaná je neprijateľnou zmluvnou podmienkou (namietaný vecný súvis). Naopak ale existujú viaceré právoplatné rozhodnutia vnútroštátnych súdov, ako súdov (v zmysle vyššie uvedeného) disponujúcich právomocou na posúdenie a určenie neprijateľných zmluvných podmienok, ktoré ustanovenie o zmluvnej pokute uplatňovanej žalobcom aj v tomto konaní určili za neprijateľnú zmluvnú podmienku.

V zmysle vyššie uvedeného bolo povinnosťou súdu z úradnej moci podrobiť v konaní o vydanie platobného rozkazu žalobcom uplatnený nárok súdnej kontrole neprijateľnosti zmluvných podmienok, na základe ktorých je nárok uplatnený. Tým, že tak súd neurobil a napriek tomu vo veci rozhodol platobným rozkazom, ktorým priznal žalobcovi uplatnený nárok, je platobný rozkaz v rozpore s uvedenými rozsudkami Súdneho dvora ES. V tejto súvislosti je ešte nutné s poukazom na citovaný bod 54 rozsudku Banco Español uviesť, že v predmetom platobnom rozkaze bola žalovaná (spotrebiteľ) poučená o tom, že za podanie odporu proti platobnému rozkazu sa platí poplatok, čo taktiež mohlo odradiť spotrebiteľa

od obrany proti uplatnenému nároku a podvoleniu sa účinkom neprijateľnej zmluvnej podmienky. O to viac bolo potrebné náležite preskúmať uplatnený nárok z úradnej povinnosti už v štádiu rozhodovania o návrhu na vydanie platobného rozkazu. Je nepochybné, že uvedený rozsudok Pannon GSM ako aj Banco Español môžu žalovanej (ktorá návrh na povolenie obnovy konania podala) privodiť priaznivejšie rozhodnutie vo veci a návrh bol podaný v zákonnej lehote. Preto súd návrhu žalovanej na povolenie obnovy konania podľa § 228 ods. 1 písm. e) O.s.p. vyhovel a povolil obnovu konania vedeného na Okresnom súde Svidník pod sp. zn. 2Ro/26/2010.

Súd týmto nespochybňuje princíp právnej istoty, ktorý je nepochybne spojený s právoplatnosťou súdnych rozhodnutí a ktorý vyžaduje, aby bol zásah do právoplatných rozhodnutí vykonaný len vo výnimočných prípadoch a v nevyhnutnej miere (od toho sa odvíja aj názov inštitútov zasahujúcich do právoplatných rozhodnutí a to „mimoriadnych“ opravných prostriedkov). Je však nutné mať na zreteli aj prednosť komunitárneho práva (právne záväzných aktov Európskych spoločenstiev a Európskej únie) pred zákonmi Slovenskej republiky vyjadrenú v druhej vete článku 7 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

Žalobca vo svojom vyjadrení konštatoval, že súd pri vydávaní platobného rozkazu podrobil uplatnený nárok súdnej kontrole neprijateľnosti zmluvných podmienok. K tomu ale súd poznamenáva aj to, že uplatnená zmluvná pokuta mala vyplývať z Dodatku k zmluve o pripojení, ktorý žalobca priložil k návrhu v nečitateľnej verzii (nachádza sa v spise sp. zn. 2Ro/26/2010 na č.l. 7), a preto je veľmi ťažké si predstaviť, ako takýto dokument mohol byť reálne podrobený súdnej kontrole neprijateľnosti zmluvných podmienok.

Rovnako tak žalobca vo svojom vyjadrení poukázal na to, že pre povolenie obnovy konania (ako mimoriadneho opravného prostriedku) sa vyžaduje, aby mu predchádzalo využitie všetkých riadnych opravných prostriedkov. K tomu súd poznamenáva, že ak by tomu malo tak byť, zákon by nepripúšťal možnosť podať návrh na povolenie obnovy konania, ktoré sa skončilo platobným rozkazom, čo ale v ustanovení § 228 ods. 2 O.s.p. výslovne pripúšťa. Včasnú vyžitie opravného prostriedku proti platobnému rozkazu (ak nejde o opravný prostriedok proti trovám konania, ktorým je odvolanie), t.j. odporu má totiž za následok zrušenie platobného rozkazu má podľa § 174 ods. 2 O.s.p. za následok zrušenia platobného rozkazu v plnom rozsahu.

Pokiaľ žalobca poukázal na Tlačové komuniké č. 23/06 zo dňa 16.03.2006 k rozsudku Súdneho dvora vo veci C-234/04, podľa ktorého vo všeobecnosti nie je vnútroštátny súd povinný znovu preskúmať a zrušiť právoplatné súdne rozhodnutia, aj keby sa ukázalo, že je v rozpore s právom spoločenstva s pripomenutím, že je dôležité, aby sa nemohli napadnúť súdne rozhodnutia, ktoré sa stali konečnými po vyčerpaní dostupných opravných prostriedkov alebo po uplynutí lehôt stanovených na tieto opravné prostriedky, tak tu je potrebné uviesť, že aj návrh na povolenie obnovy konania je opravným prostriedkom (mimoriadnym), pričom so splnením lehoty stanovenej na tento opravný prostriedok sa súd vysporiadal v predchádzajúcich častiach tohto odôvodnenia.

Súd dospel k záveru, že aj povolenie obnovy konania vo veci, v ktorej bola žalovanej ako spotrebiteľovi právoplatným rozhodnutím uložená povinnosť zaplatiť dodávateľovi peňažné plnenie vyplývajúce z neprijateľnej zmluvnej podmienky, je aj naplnením záväzku členského štátu v zmysle citovaného článku 6 Smernice Rady 93/13/EHS zabezpečiť, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa vnútroštátneho práva neboli záväzné pre spotrebiteľa.

O trovách konania o obnove bude rozhodnuté v novom rozhodnutí o veci v súlade s ustanovením § 235 ods. 3 O.s.p..

Poučenie:

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove. Odvolanie je potrebné podať v dvoch rovnopisoch.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.